

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1785/2019
30.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миливоје Шмркић, адвокат из ..., против туженог Савеза самосталних синдиката за Град Зрењанин и општине из Зрењанина, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2772/18 од 01.02.2019. године, у седници одржаној 30.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2772/18 од 01.02.2019. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 334/17 од 04.07.2018. године, ставом првим изреке тужбени захтев тужиле је делимично усвојен. Ставом другим изреке поништено је као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. .. - 17 од 15.05.2017. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнде штете због престанка радног односа без правног основа уместо враћања на рад исплати износ од 332.319,30 динара што одговара 10 зарада тужиле са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужили на име изгубљене зараде исплати износ од 290.983,14 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате као и накнади тужили трошкове парничног поступка у износу од 118.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужили на име накнаде штете због престанка радног односа без правног основа, уместо враћања на рад, исплати преко досуђеног износа од 332.319,30 динара разлику до траженог износа од 571.198,88 динара, што одговара 14 зарада са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2772/18 од 01.02.2019. године, првостепена пресуда је преиначена у усвајајућем делу тако што је одбијен захтев да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. .. - 17 од 15.05.2017. године и обавезе тужени да тужили исплати на име накнаде штете уместо враћања на рад износ од 332.319,30 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате, као и на име изгубљене зараде износ од 290.983,14 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и на име накнаде трошкова износ од 118.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила ревизију због погрешене примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП, у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог у периоду од 01.10.1999. године до 07.03.2014. године на ... пословима на неодређено време, према закљученом уговору о раду из 2015. године са описом послова који одговара радном месту ... из члана 12. тачка 1. Правилник о организацији и систематизацији послова од 27.09.2013. године за чије обављање је предвиђено једно извршилачко место. У 2017. години тужени се суочио са умањеним приходима и тешком финансијском ситуацијом, па је веће туженог 04.05.2017. године донело Правилник о измени Правилника о организацији и систематизацији послова бр. 01-74/1-17 од 04.05.2017. године којим је у члану 1. одређено да се у Правилнику о организацији и систематизацији послова донетом 27.09.2013. године у члану 12. брише тачка 1. „...“ док остале одредбе остају на снази, док је чланом 3. одређено да правилник ступа на снагу протеком рока од 8 дана од дана доношења (при том констатовано и да је исти објављен 04.05.2017. године на огласној табли туженог и да је заведен у деловодну књигу од стране правнице). Према деловодној књизи туженог за 2017. годину наведени Правилник је заведен под редним бројем 74 за 2017. годину са датумом 04.05.2017. године преко већ извршеног претходног уписа који је обрисан коректором. Тужили је решењем туженог бр. ..-17 од 15.05.2017. године отказан уговор о раду закључно са даном 15.05.2017. године због престанка потреба за обављањем послова на које је распоређена (наведеним Правилником укинута је радно место тужиле) и исплаћена јој је отпремина. Послове које је тужила обављала распоређени су осталим запосленима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је поништио решење о отказу уговора о раду тужиле налазећи да Правилником од 04.05.2017. године није извршена систематизација послова које је тужила обављала као и да за њеним радом није престала потреба јер су послови које је тужила обављала распоређени осталим запосленима. Другостепени суд је закључио да у конкретном нису испуњени услови за поништај решења о отказу уговора о раду тужиле, те да је исто законито јер је потреба за тужилиним радом престала услед економских и организационих промена и радно место тужиле је укинута Правилником од 04.05.2017. године, док је околност да су послови које је тужила обављала распоређени осталим запосленима без утицаја, јер је право послодавца да одлучи о организацији рада запослених.

Ревизијом се основано истиче да је другостепеном пресудом материјално право погрешно примењено, услед чега је чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено.

Тужили је отказан уговор о раду из разлога предвиђених чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду (“Сл. Гласник РС” бр. 24/2005,...75/14) јер је тужени промену (технолошка, економска или организациона) која је основ за престанак потребе за

одређеним послом исказао кроз Правилник о измени Правилника о организацији и систематизацији послова, којим је укинуо радно место тужиле, због чега је тужилци спорним решењем од 15.05.2017. године отказан уговор о раду. Међутим, законитост решења о отказу уговора о раду тужиле условљена је, поред постојања законских разлога из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, и ступањем на снагу Правилника којим је укинута њено радно место пре доношења наведеног решења. Наведено произлази из члана 196. став 1. Устава Републике Србије који прописује да се закони и сви други општи акти, објављују се пре ступања на снагу, као и да закони и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и да могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози, утврђени приликом њиховог доношења.

У конкретном случају, Правилником о измени Правилника о организацији и систематизацији послова бр. 01-74/1-17 констатовано је да исти донет и објављен 04.05.2017. године на огласној табли туженог (из чега произлази да је ступио на снагу 13.05.2017. године), док је у деловодној књизи туженог за 2017. годину упис тог правилника извршен је под редним бројем 74 (са датумом 04.05.2017. године) преко претходно извршеног уписа непознатог садржаја који је преправљен коректором. По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је пропустио да оцени значај наведених околности на законитост решења о отказу уговора о раду. Ово стога јер, вођење деловодника подразумева хронолошки ред завођења докумената. Погрешно заведени уписи се догађају, али се не смеју брисати или поништавати на други начин (лепити, премазивари коректором...), већ исти могу бити прецртани оловком на начин да остану видљиви и читки уз уношење накнадног читког тачног уписа, што у конкретном није случај. Постојање претходног уписа који је преправљен коректором, доводи у сумњу правилност хронолошког реда завођења Правилника и тачност унетих података о времену његовог доношења у деловодној књизи туженог, под бројем 74 за 2017. годину као и података констатованих у Правилнику (време доношења и објављивања на огласној табли), због чега се правилност закључка другостепеног суда о времену његовог доношења, објављивања и ступања на снагу пре доношења решења о отказу рада тужилци за сада не може се поуздано испитати, са аспекта примене члана 196. став 1. Устава Републике Србије.

При том, се не може се прихватити ни као правилно становиште другостепеног суда да је у смислу члана 231 Закона о парничном поступку на тужилци био терет доказивања чињеница да је Правилник донет након доношења решења о отказу и да је његов упис у деловодној књизи неправилан. Одговорност за тачност и уредност података унетих у деловодник сноси организација или правно лице у чијем интересу се исти води, а то је у овом случају тужени, па је у присуству извршеног спорног уписа у деловодну књигу преко претходног уписа избељеног коректором непознатог садржаја, на туженом терет доказивања тачности и уредности података унетих у деловодник у односу на време његовог доношења, објављивања и ступања на снагу, који су наводима тужилци били оспорени.

С тога, иако Врховни касациони суд у конкретном случају прихвата закључак другостепеног суда о постојању разлога за отказ уговора о раду из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, истовремено налази да правилна примена материјалног права захтева да се поуздано разјасни време доношења наведеног Правилника и његовог ступања на снагу и зависно од тога оцени испуњеност услова за законитост наведеног решења у смислу члана 196. став 1. Устава Републике Србије.

У поновном поступку другостепени суд ће полазећи од примедба изражених у овом решењу потпуно утврдити чињенично стање од кога зависи правилна примена материјалног права, те поново одлучити о тужбеном захтеву водећи рачуна о правилној примени правила о терету доказивања.

На основу изложеног одлучено је као у ставу другом изреке применом члана 416. став 3. ЗПП.

Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић